

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quæstiones Canonicae De Decimis

Friderich, Melchior

Ingolstadii, 17010 [i.e. 1710]

Quæstio V. An SS. Pontifex, Episcopi, ac Principes teneantur solvere
Decimas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61677)

¶ 20. Quia verò ista ratio solum procedit de Parochis respectu æqualium Clericorum, non verò respectu Episcopi, & SS. Pontificis, quibus subsunt; idcirco etiam assertio respectu horum non procedit. Cum enim omnium Clericorum proprius Pastor sit SS. Pontifex, &

in quavis Dioecesi Episcopus, qui etsi ordinariè Sacramenta, exceptis Ordinibus, non administret, doctrinam tamen eos pascit, & gubernat, beneficia confert &c. propterea Pontifici de jure communi decimas debent, nec non Episcopo quartam decimalem.

Q U Æ S T I O V.

An SS. Pontifex, Episcopi, ac Principes teneantur solvere decimas?

SUMMARIUM.

92. *Rationes negandi, SS. Pontificem ad dandas decimas obligari.*
 93. *Rationes affirmandi.*
 94. *Non tenetur ad ullas decimas obligatione personali.*
 95. *Tenetur obligatione reali solvere ex pradijs titulo temporalis possessis.*
 96. *Solutio objectionis.*
 97. *Non tenetur ex bonis, quæ habet ut Pontifex.*
 98. *Dilutio contrariorum.*
 99. *Episcopi & Prælati jurisdi-*

ctionem quasi Episcopalem habentes nec ad Personales nec ad Prædiales decimas tenentur obligatione personali; tenentur tamen reali ex fundis titulo profano possessis, vel cum onere decimarum ad Ecclesiam devolutis.

100. *Ratio dubitandi de Principibus secularibus.*

101. *Tenentur æquè, ac reliqui fideles, ad decimas: nec eximere ab hoc onere quemquam possunt.*

102. *Solutio objectionis.*

92 **D**E Clericis in communi cum hæcenus disputaverim, agendum modò est de ipsorum Prælatis, utpote de quibus dubitandi specialis ratio est. Prælatis Ecclesiæ meritò addimus Principes seculares: nam de his quoque dubium esse potest, benèque Potestas secularis Eccle-

siasticæ jungitur, Luna vidè Soli: quæ est comparatio Innocentij III. c. solita 6. de Major. & ob. Et quidem ordiri placet à Capite Ecclesiæ, seu SS. Pontifice. Hunc ad nullas omnino decimas obligari suaderi potest I. Quia Princeps Supremus non solvit tributum. Cui enim so lve-

solveret? Non sibi; quod implicat. Non alicui superiori: quia superiorē non habet. Atqui decimæ sunt quoddam tributum, quod superiori debetur: SS. verò Pontifex superiorē non habet; est enim totius Ecclesiæ caput, & hanc superior. II. Decimæ non debentur, nisi Pastori, cui in perceptione Sacramentorum quis est subiectus. At SS. Pontifex non habet Pastorem, cui in perceptione Sacramentorum sit subiectus, sed ipse est Pastor Pastorum. *Joan. ult. v. 15. & seqq.*

93 Obligari verò etiam SS. Pontificem ad solvendas decimas, tenent Rebuffus *q. 5. n. 26.* & Andr. Hispanus *reg. 10. q. 11.* Ratio est I. quia etiam ipse tenetur supremum Dei dominium agnoscere: omnes enim, ut ait Rebuffus, sumus populus ejus, & oves pascuæ ejus; & nihil omninò habemus, teste Apostolo, quod non ab ipso acceperimus. Atqui in hunc finem, ut videlicet supremum Dei in nos dominium profiteremur, institutæ sunt decimæ. II. Etiam SS. Pontifex recipit Sacramenta Poenitentia, Ordinis, extremæ Unctionis, SS. Eucharistiæ, nec non Consecrationem, imò & Confirmationis Sacramentum, si hoc fortè ante electionem non accepit. Atqui Clerici, qui à Clericis spiritualium ministeriorum labores suscipiunt, decimas eis debent. *c. 2. b. t.*

94 Assert. I. SS. Pontifex neque ad solvendas decimas personales, ne-

que ad reales obligatione personali tenetur. Ita cum S. Thoma *2. 2. q. 87. a. 4. in C.* omnes Theol. ac Canon. si duos modò nominatos excipiam. Demonstrat assertionem gemina ratio *n. 92.* allata: cum repugnet, ut Princeps superiorē non agnoscens ad aliquod tributum sit obligatus. Hinc neque in lege Veteri SS. Pontifex decimas pendebat.

Assert. II. SS. Pontifex tenetur 95 onere reali ad solvendas decimas ex prædijs, quæ titulo temporali possidet, v. g. ex hereditate paterna, emptione &c. Ita communis DD. excepto forsan Abulensi, qui *q. 139. in Math. 22.* videtur ipsum ab omni decimarum obligatione absolvere. Ratio est, quia post Parochiarum & Diocesium divisionem prædia unicuique Ecclesiæ assignata habent annexum debitum decimarum, tanquam onus reale, respectu hujus, vel illius Ecclesiæ, cui fuerunt assignata. Ergò si Pontifex titulo aliquo temporali acquirat aliquem fundum, iste cum suo onere ad ipsum transit.

Neque obstat, quòd Pontifex sit 96 supremus dispensator decimarum & Jurium Ecclesiasticorum: est enim solum dispensator, non verò dominus, & idcirco non potest eas sine arbitrio usurpare. Hinc quamvis obligatos ad decimas eximere ab hoc onere possit, uti multos eximit, ac ipsum etiam jus decimandi in Laicos quandoque transtulit, & sic eadem potestate, quâ alios, etiam se ipsum eximere possit: id tamen dictis

non repugnat; quia agimus de obligatione ex jure communi, non verò de potestate, quâ se, vel alios obligatione potest eximere. Hanc ipsam tamen potestatem sine rationabili causa æquè parùm circa se, quàm circa alios usurpare potest.

97 Diximus, SS. Pontificem obligari ad decimas ex prædijs, quæ titulo temporali possidet. Nam, ut observant Suar. *cit. c. 17 n. 10.* & Hun. *Encyclop. p. 5. tit. 2. c. 2. n. 6.* non debet ex bonis, quæ habet ut Pontifex: illa nimirum, quæ donata sunt tum à Constantino Magno Melchiodi Papæ a. 312, Ædes Lateranenses largiente; tum à Pipino Caroli M. patre post exclusos in Childerico III. Merovingios Galliarum Rege, non tantùm restituente, quæ Pater Carolus Martellus Ecclesijs abstulerat, sed Sedi Romanæ sub Stephano III. varias Provincias, quas notat Baron. *ad a. 755. n. 27.* liberaliter donante; tum à Carolo M. patris, & fratris donationem non modò confirmante, sed compluribus Urbibus atque ad eò integris Provincijs, quas ex Anastasio refert idem Baron. *ad a. 774. n. 6.* sub Hadriano III. munificentissimè cumulante; tum à Ludovico Pio paternam Caroli M. & avitam Pipini donationem sub Paschali I. ratam habente, & suâ, filiorum, ac procerum manu confirmante, cujus Sanctionis exemplar Gratian. *Can. Ego Ludovicus dist. 63.* mutilum refert, integrum verò Baron. *ad a. 817. n.*

10. ex Vaticanis monumentis præducit; tum denique à Mathilde pijsimâ simul, & ditissimâ Comitissâ, Liguriam ac Tusciam eidem Romanæ Sedi sub Gregor. VII. a. 1077. donante. Quæ possessiones cum Ecclesiæ attributæ sint in sustentationem tum SS. Pontificis, tum Ministrorum ejus, ac propterea Patri monium S. Petri vocentur, æquè parùm obnoxia sunt oneri decimarum, quàm bona, & redditus beneficiales Clericorum SS. Pontificis inferiorum.

Neque difficile jam est, ea diluere, quæ n. 93. opponuntur. Nam etsi omnes homines obligati sint ad colendum Deum, & supremum ejus in nos dominium agnoscendum, lex tamen Naturæ non præscribit certum modum id faciendi per Decimarum aut Primitiarum oblationem. Neque ad certum hunc modum obligat præceptum aliquod Divinum. Imò si daretur, non tamen obligaret summum Sacerdotem, uti non obligavit summum Sacerdotem Hebræorum. Neque obligat lex Ecclesiastica; tum quia SS. Pontifex est superior Legibus Ecclesiæ; tum quia lex de decimis solum est lata illis, qui Clericorum sacra jurisdictioni sub sunt: at SS. Pontifex nemini est subjectus. Æquè parum probat illud, quòd SS. Pontifex aliqua Sacramenta ab alijs accipit. Nam decimæ solum debentur Pastoribus, seu illis, qui ex officio divino ministrant. Atqui SS. Pontifex

sex non habet Pastorem, cujus sacrae jurisdictioni sit subiectus, & a quo teneatur Sacramenta suscipere.

99 **Affert. III.** Episcopi, alique Prælati jurisdictionem quasi Episcopalem habentes non obligantur ad decimas personales, vel ad prædiales onere personali. Obligantur verò ad has solvendas onere reali, ex illis fundis, quos possident titulo profano, vel cum onere prius annexo, antequam ad ipsos pervenerunt. **Affertio est communis DD.** Posterior pars, quòd teneantur ex bonis titulo profano acquisitis, patet à fortiori ex ijs, quæ n. 95. dixi. Quòd teneantur etiam ex ijs, quæ ad mensam Episcopi pertinent, si prius habebant annexum onus decimarum, quo per patronum non fuerunt liberata, constat ex dictis n. 81. & 82. Prima pars de onere personali probatur à paritate cum Parochis, aliisque Clericis beneficium etiam simplex habentibus; hos enim per se non obligari ad decimas diximus n. 80. & 84. & patet tum ex c. 2. h. 2. & c. 26. 16. 9. 1. tum ex eo, quòd Episcopi non habent Pastorem, nisi SS. Pontificem; unde licet huic de Jure communi debeant, is tamen non exigit. Metropolitanò verò seu Archiepiscopo non sunt subiecti quoad susceptionem Sacramentorum, sed tantùm quoad Jurisdictionem externam in certis quibusdam casibus, de quibus Aug. Barbosa. l. 1. *Fur. Eccl. c. 7. à n. 19.* Hæc autem subiectio nullum

jus tribuit Archiepiscopo ad decimas: cum istæ per se solùm illi debeantur, cui tanquam Ordinario Pastori quoad susceptionem Sacramentorum subijcitur. Neque hæc alia afferri contra Episcopos possunt, quàm quæ contra SS. Pontificem n. 83. allata, & n. 98. rejecta sunt.

Præter sacrorum Antistites, & 100 Principes Ecclesiæ, Reipublicæ quoque prophanæ capita immunita ab onere decimarum esse existimat Thò. Trivis. *in decis. venet. l. 1. decis. 29. n. 2. arg. l. 9. §. 8. ff. de Public. iuxta quam Fiscus ab omnium vectigalium præstationibus immunus est.* Eandem suis Principibus asserunt Fisci Brabantix apud Ant. Anselmum *in Trebomiano Belg. c. 1. §. 1.* non tamen jus commune, sed præscriptionem immemoriam allegantes. *Gloss. in c. 4. de Major. & obed. & Moneta c. 5. n. 26.* etsi illos non omninò absolvant, aiunt tamè, non teneri solvere Ecclesiæ Parochiali, sed solùm Episcopo: ut sicut in cæteris, ita in hoc quoque aliquid privilegij habeant.

101 **Affert. IV.** Imperator, alique Principes seculares, æquè ac reliqui Fideles, obligantur ad solvendas decimas. Ita unanimi consensu tradunt Canonistæ, ut benè ait Bern. van Espen. *Fur. Eccl. p. 2. tit. 33. c. 7. n. 7.* Estque res expedita, & firma regula, ut Hunn. *Encyclop. p. 5. tit. 2. c. 2. n. 23. & 43.* inquit, & ut Camil. *de decim. c. 4. n. 1.* constitutif-
simi

fimi juris regula est, Fideles omnes, cujuscunque generis, ordinis, ac gradus sint, ad solutionem decimarum esse obstrictos. Ratio est: quia *c. 24. h. t.* dicitur, quemlibet decimas solvere teneri, nisi à præstatione ipsarum specialiter sit exemptus. Idem supponitur *c. 42. 16. q. 1.* Ratio ulterior est: quia etiam Principes subjehti sunt Ecclesiæ jurisdictioni, ut patet ex *c. 1. dist. 9. c. 11. & seqq. dist. 96. Extrav. 1. com. de Major. & obed.* estque dogma Catholicum, quod præter alios latè firmat Suar. *defens. Fid. l. 3. c. 22. & seqq. & l. 4. de Leg. c. 9.* Bellarm. *de SS. Pont. l. 5. c. 67. & 8.* Driedo *de libert. Christ. l. 2. c. 2.* Navarr. *in c. Novit. de Judic. not. 4. à n. 19.* Molina *de Just. tr. 2. d. 29.* Multò minùs possunt Principes seculares quemquam ab onere decimarum eximere: nam *cum Laicis*, ut dicitur *c. 25. h. t.* nulla sit de rebus spiritualibus concedendi, vel disponendi facultas, Imperialis concessio, quantumcunque generaliter fiat, neminem potest à solutione decimarum eximere, qua constitutione divinà debentur.

102 Neque pro Principibus quidquam probat *cit. l. Locatio.* Nam solum dicit, quòd bona Fiscì sint immunia à Vestigialibus: plus si diceret Jctus, erraret; cum nulla lex, nulla constitutio, nullum decretum Laicorum, libertatem, vel jura Ecclesiæ

ullatenus infringere, aut diminuerè valeat. *l. 12. & seqq. auth. Cassa. C. de SS. Eccles.* Quod Moneta cum glossa addit, Reges, ac Principes probabiliter nulli Ecclesiæ parochiali obligari ad decimas, sed soli Episcopo, absque fundamento asseritur: nullum enim in jure communi extat hujus doctrinæ vestigium; de privilegijs autem specialibus, & præscriptionibus hìc non loquimur, nec ex ijs argumentum ad omnes Principes fieri potest. Loquèdo igitur de realibus decimis, haud dubiè illæ etiam ex Regum prædijs debentur illi Parochiæ, in qua sita sunt. Personales verò, uti in plurimis locis, ita maximè quoad Principes abrogatæ sunt, præcipuè cum isti compensationem earum faciant Ecclesiæ, pias sæpè fundationes novas faciendo, augendo veteres, pro conversione Hæreticorum, & Infidelium, alimenta ac expensas præbendo Evangelij præconibus, magnos sæpè sumptus faciendo in purgandis ab Hæresi suis regionibus, propulsando vim Mahometanorum, & Idololatrarum &c. Habent præterea propriam, ut vocant, Capellam, & Clerum, à quo Divina percipiunt, eumque liberaliter alunt: unde cum illa sit propria ipsorum Parochia, nulli alteri ad decimas personales, etiam ubi istæ adhuc in usu sunt, obligantur.